

Bolyai Farkas

(1775-1856)

- 1775. február 9-én született a Szeben megyei Bolyán (Erdélyben).
- 1781 ősztől a Nagyenyedi Református Kollégium diákja volt.
- 1790-től a Kolozsvári Református Kollégiumban tanult.
- 1796 ősztől 1799 júniusáig a göttingeni egyetemen folytatta tanulmányait, barátságot kötött Gausszal.
- 1799 szeptemberétől Kolozsváron házitanító volt.
- 1801. szeptember 28-án házasságot kötött Árkosi Benkő Zsuzsannával.
- 1802-1804 között Domáldon és Kolozsváron tartózkodott.
- 1802. december 15-én Kolozsváron megszületett fia, János.
- 1804. május 4-én tartotta székfoglaló beszédét a Marosvásárhelyi Református Kollégiumban, ahol 47 éven át tanított matematikát, fizikát, kémiát és csillagászatot.
- 1817-ben Szebenben megjelent az **Öt szomorújáték** című kötete, amely a Magyar Tudós Társaság pályázatára írt történelmi drámáit tartalmazza.
- 1818-ban Marosvásárhelyen kinyomtatta a **Párisi per** című színdarabját.
- 1819-ben jelent meg Marosvásárhelyen a **Pope' Próba-tétele az emberről** című fordításkötete (A. Pope, J. Milton, J. Gray, J. Thomson és Fr. Schiller műveiből).
- 1820-ban írott erdészeti tanulmánya az első magyar nyelvű erdészeti szakmunka. 1911-ben jelent meg **Erdészeti csonka munka** címen.
- 1821. szeptember 18-án meghalt felesége, Domáldon temették el.
- 1824. december 31-én feleségül vette Somorjai Nagy Terézt.
- 1826. május 11-én született második fia, Gergely.
- 1830-ban jelent meg Marosvásárhelyen **Az arithmetika eleje** című tankönyve, amelyet bővített formában 1834-ben és 1850-ben újra kiadott.

- 1832. március 9-én a Magyar Tudós Társaság levelező tagjává választotta.
- 1832-33-ban Marosvásárhelyen nyomtatta ki főművét, a **Tentament**, amely összefoglalja a matematika fejezeteinek nagy részét, magába foglalva saját eredményeit is.
- 1833. április 2-án meghalt második felesége.
- 1834-ben írta a **Marosszéki lakodalmi szertartások** című tanulmányát.
- 1834-ben Marosvásárhelyen újabb tankönyve látott napvilágot: **Az aritmetikának, geometriának és physikának eleje...**
- 1849-ben Marosvásárhelyen megjelent **Az űrtan elemei kezdőknek** című tankönyve.
- 1851-ben Marosvásárhelyen megjelent a **Kurzer Grundriss** című munkája, amely a Tentamen kivonatán kívül tartalmazza a hiperbolikus geometria elemzését, összegezi a fontosabbnak tartott és többségükben már másutt is megjelent gondolatokat.
- 1851. október 8-án kérte nyugállományba helyezését.
- 1852-ben Marosvásárhelyen kinyomtatta a **Jelentés** című búcsúját és végrendeletét.
- 1856. november 20-án halt meg, a marosvásárhelyi református temetőben temették el.
- 1859-ben a Magyar Tudós Társaság kiadta Bolyai Farkas és Gauss levelezését.